

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTECIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

DOSAR NR. 4521/2/2013

SENTINȚA CIVILĂ NR. 3142

Ședința publică din data de 18.10.2013

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE : VIȘOIU EMILIA CLAUDIA
GREFIER : SANDU IULIANA

Pe rol se află soluționarea cererii în contencios administrativ formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, în contradictoriu cu pârâțul BRUCIU ANTON.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică de la 11.10.2013, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată ce face parte integrantă din prezenta sentință civilă, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 18.10.2013, când a hotărât următoarele:

CURTEA

Prin cererea înregistrată pe rolul CAB-SCAF la data de 27.06.2012 CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII a chemat în judecată pe pârâțul BRUCIU ANTON, solicitând să se constate calitatea pârâțului de lucrător al Securității.

În motivarea cererii, arată că prin cererea nr. P 796/07/05.01.2011 adresată CNSAS de către ██████████ s-a solicitat verificarea, sub aspectul constatării calității de lucrător al securității, pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului la care petentul a avut acces în temeiul art. 1 alin. 7 din OUG nr. 24/2008. Astfel, în dosarul I 187931 (cotă CNSAS) pârâțul figurează la filele 14,15,17 și 18.

Așa cum rezultă din cuprinsul notei de constatare DI/I/538/28.02.2013 și a documentelor de arhivă pe care nota de constatare se întemeiază, pârâțul a avut gradul de maior în cadrul IJS Gorj, Servciul 2 și a participat activ la supravegherea informativă a unei persoane semnalată că „ în aprilie 1970 și-a manifestat intenția de a pleca ilegal în țară” și că „ a mai încercat acest lucru în 1969”. În anul 1978, această persoană a fost luată în supraveghere informativă, fiind semnalată de rețeaua informativă că “audiază și colportează știrile transmise de postul de radio <Europa Liberă>, elogiind și modul de viață din

Occident, exprimându-și intenția de a părăsi țara în mod fraudulos", motive pentru care la data de 10.04.1978 a fost avertizată, iar din data de 19.09.1979 a fost urmărită prin dosar de urmărire informativă de către I.J.S. Gorj, Serviciul 1, "pentru a cunoaște și preveni activitatea dușmănoasă ce o desfășoară". Supravegherea informativă a titularului a continuat, obținându-se date din care reieșea că acesta "este nemulțumit de faptul că organele de stat nu i-au aprobat cererea de plecare definitivă din țară", fiind din nou avertizat la data de 08.10.1985, "pentru colportarea tendențioasă a știrilor transmise de postul de radio <Europa Liberă>". Din data de 31.07.1986 titularul dosarului "a fost luat în supraveghere informativă pentru intenții de trecere frauduloasă a frontierei", acesta deplasându-se "în zona de frontieră din apropierea localității Bozovici, cu intenția de a trece în mod fraudulos frontiera R. S. R."

Astfel, pârâtul a propus schimbarea locului de muncă al persoanei urmărite "pentru a-i lua posibilitatea deplasării în diferite localități și a-l pierde din contact cu rețeaua".

Măsura propusă a fost pusă în aplicare așa cum rezultă din consemnarea pârâtului *"La 18.XI. dir. D. mi-a adus la cunoștință că a luat măsura schimbării locului de muncă a lui G. Ș., în sensul că l-a lăsat pe același post de merceolog, dar în bază, fără a mai face deplasări în țară"*.

De asemenea, pârâtul a dirijat surse să obțină informații privind viața privată a urmăritului, respectiv pentru "a stabili corect atitudinea față de intenția de a trece fraudulos granița. Întrucât sursa cunoștea și familia celui în cauză, să poarte discuții și cu acesta privind intenția fiului. Situația era cunoscută de părinți, întrucât au fost chemați de dir. D. și puși la curent cu unele abateri ale fiului lor de la serviciu".

Măsura propusă de pârât a fost pusă în aplicare așa cum rezultă și din materialele depuse în probatoriu, respectiv nota informativă a sursei "Iliuță Petre", din data de 01.04.1976.

Ulterior, pârâtul a propus transferarea urmăririi informative de la Serviciul 2 către Serviciul 1 din cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Gorj deoarece, "cel în cauză, începând cu data de 15 apr. 1976 nu mai lucrează în această unitate (B.J.A.T.M. Gorj - n.n.) și s-a stabilit cu domiciliul în comuna Dănești, sat Brătura, jud. Gorj, propun transferarea dosarului de la Serv. II la Serv. I din cadrul inspectoratului pentru a fi lucrat în continuare".

Simpla obținere a unor informații cu caracter personal referitoare la cei urmăriți de Securitate, fără cunoștința și fără acordul acestora și pentru motive care nu aveau de a face cu apărarea intereselor naționale, constituia o violare a dreptului la viață privată.

Pârâtul, prin activitățile desfășurate, a îngrădit drepturile și libertățile fundamentale, garantate de legislația din acea vreme. Astfel, în speța dată, îngrădirea drepturilor s-a produs în momentul în care ofițerul a dirijat surse informative în intimitatea persoanei urmărite, să furnizeze informații despre comentariile acesteia și intențiile de evaziune din țară (n.n. fuga din țară).

În concluzie, activitățile pârâtului, în calitate de angajat al fostei Securități, au îngrădit următoarele drepturi și libertăți fundamentale recunoscute și garantate de legislația în vigoare la acea dată:

- dreptul la viață privată prevăzut de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului;

- dreptul la liberă circulație prevăzut de art. 13 din Declarația Universală a Drepturilor Omului;

Pentru argumentele prezentate anterior, se consideră că sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008 pentru a se putea constata calitatea de "lucrător al Securității".

În drept, cererea se întemeiază pe dispozițiile OUG nr. 24/2008.

Prin întâmpinare, pârâtul solicită respingerea cererii ca neîntemeiată.

În motivare arată că persoana urmărită, GȘ, a fost în atenția organelor de securitate încă din 1970, luându-se de două ori măsura avertizării pentru activitatea desfășurată. Pârâtul a fost implicat în supravegherea acestei persoane după ce s-a angajat la BJATM, obiectiv pe care pârâtul l-a deservit contrainformativ în perioada 1975-1976. Faptele pentru care era supravegheat GȘ erau „suspiciuni de evaziune în grup”, infracțiune care, conform Codului Penal în vigoare la vremea respectivă, era de competența organelor de securitate. Scopul supravegherii informative a fost acela de prevenire a săvârșirii infracțiunii, scop atins. Pentru realizarea unei preveniri eficiente nu se putea separa supravegherea la locul de muncă de supravegherea vieții private a persoanei urmărite și aceasta nu se putea face cu „cunoștința și acordul celui urmărit”, așa cum se invocă în cererea introductivă.

Limitarea deplasării persoanei urmărite în diferite orașe din zona de frontieră propice unei evaziuni, a fost luată pentru a nu-i da posibilitatea să studieze punctele de frontieră. Această măsură a fost luată la locul de muncă, iar nu în timpul liber al persoanei urmărite, așa încât referirea la îngrădirea liberei circulații a persoanei urmărite este eronată.

Mai arată pârâtul că acțiunile pe care le-a întreprins în funcția de execuție pe care a deținut-o au fost conforme cu legea și cu ordinele și instrucțiunile vremii, prevăzute în fișa postului. În calitate de militar nu putea încălca aceste norme.

În cauză a fost administrată proba cu înscrisuri.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea constată că prezenta acțiune este întemeiată, pentru considerentele ce vor fi expuse în continuare:

Dispozițiile art. 2 lit. a) din O.U.G. nr. 24/2008 definesc noțiunea de lucrător al Securității ca fiind „orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv de ofițer acoperit, în perioada 1945 – 1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”.

Din cuprinsul acestei prevederi legale rezultă că pentru a se putea reține calitatea invocată, trebuie îndeplinite următoarele condiții:

1. Persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității în perioada 1945-1989.

În speța dată, această condiție este asigurată deoarece pârâtul a avut gradul de maior în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Gorj, Serviciul 2 .

2. În calitatea menționată la punctul 1, persoana să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Și această condiție este asigurată în cauză, prin acțiunile expuse pe larg în nota de constatare nr. DI/I/538/28.02.2013 întocmită de CNSAS și dovedite cu înscrisurile depuse la dosar.

Au fost evidențiate măsuri întreprinse de către pârât care au presupus imixtiuni în viața privată unei persoane urmărite, căreia i-a fost încălcat dreptul la viață privată prevăzut de art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și dreptul al liberă circulație prevăzut de art. 13 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Astfel, pârâtul a participat activ la supravegherea informativă a unei persoane semnalată pentru intenția de a părăsi țara și pentru că “audia și colporta știrile transmise de postul de radio <Europa Liberă>, elogiind și modul de viață din Occident”. Pârâtul a propus și a obținut schimbarea locului de muncă al persoanei urmărite "pentru a-i lua posibilitatea deplasării în diferite localități și a-l pierde din contact cu rețeaua". De asemenea, pârâtul a dirijat surse să obțină informații privind viața privată a urmăritului, respectiv pentru “a stabili corect atitudinea față de intenția de a trece fraudulos granița”.

Nu pot fi reținute apărările pârâtului în sensul că activitățile respective erau inerente în activitatea sa, întrucât rațiunea adoptării legislației privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității derivă din necesitatea cunoașterii de către membrii unei societăți postcomuniste a fostului regim totalitar, depășirii nivelului organizatoric, intelectual și moral impus de un sistem caracterizat prin structuri și moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, creării unei culturi politice autentice și a unei societăți civilizate, verificării *a posteriori* a comportamentului persoanelor care în prezent, candidează pentru sau după caz, ocupă demnități ori funcții publice (aflându-se în situația de a fi garanții Constituției și ai democrației) sau dețin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv și neinstituind o responsabilitate penală a celor în privința cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securității.

În esență, sub aspectul care interesează în cauză, OUG nr.24/2008, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008, urmărește scopul de deconspirare, indicat în preambul, a persoanelor care au contribuit la instrumentarea dosarelor întocmite de Securitate, prin consemnarea publică – publicarea în Monitorul Oficial al României, partea a III-a și punerea la dispoziția mijloacelor de informare în masă de către reclamantul C.N.S.A.S. a hotărârilor judecătorești pronunțate, în temeiul art.12 alin.1 din Ordonanță, antrenând consecințe de ordin moral în privința celor care au încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale altora în perioada dictaturii comuniste.

În acest context, rolul instanței judecătorești investite cu soluționarea unei acțiuni în constatarea calității de lucrător sau după caz, colaborator al Securității, nu este acela de a stabili vinovății sau de a aplica pedepse, instanța nerealizând o

justiție retributivă, ci acela de a verifica, pe baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva reclamantului C.N.S.A.S. și eventual, a altor probe, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de lege pentru existența calității în discuție.

Așadar, fiind îndeplinite în cauză toate condițiile legale evocate anterior, Curtea apreciază că prezenta acțiune este întemeiată, urmând a o admite, în temeiul art.11 raportat la art.2 lit.a) din OUG 24/2008, și a constata calitatea pârâtului de lucrător al Securității, în sensul legii.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE**

Admite cererea formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, cu sediul în București, str. Matei Basarab, nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul BRUCIU ANTON, domiciliat în mun. [REDACTED], jud. Gorj.

Constată calitatea de lucrător al Securității a pârâtului Bruciu Anton.

Cu recurs în 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică, azi, 18.10.2013.

PREȘEDINTE
Vișoiu Emilia Claudia

GREFIER
Sandu Iuliana

Red.VEC

CONFORM CU
ORIGINALUL

